

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad
2012–13

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

www.cynulliadcymru.org
gwybodaeth@cymru.gov.uk
archebu@cymru.gov.uk
T 0845 010 5500

Cymerwch ran ar Facebook, YouTube, Twitter a Flickr.

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2011
Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

**Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad
2012-13**

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad 2012-13

Cynnwys

Y Pedwerydd Cynulliad	2
Cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf	7
Ymgysylltu â phobl Cymru a hyrwyddo Cymru	9
Defnyddio adnoddau'n ddoeth	11
Crynodeb Ariannol - Adnoddau Comisiwn y Cynulliad	14
Y Bwrdd Taliadau Annibynnol ar gyflogau a chostau eraill yr Aelodau	19
Cwmpas cyllideb Comisiwn y Cynulliad	23

Y Pedwerydd Cynulliad

Strategaeth Comisiwn y Cynulliad 2011 – 2016

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Mae Comisiwn y Cynulliad yn gwasanaethu'r Cynulliad Cenedlaethol i feithrin sefydliad democrataidd cryf, hygyrch a blaengar a deddfwrfa sy'n darparu'n effeithiol ar gyfer pobl Cymru.

Nodau strategol y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad yw:

-Darparu cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf

Mae'r Cynulliad mewn sefyllfa gyfansoddiadol newydd, a byddwn yn cynnig cefnogaeth briodol i alluogi Aelodau'r Cynulliad i gynrychioli Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

-Ymgysylltu â phobl Cymru

Byddwn yn creu amgylchedd sy'n annog diddordeb yng ngwaith y Cynulliad ac sy'n hwyluso pobl i ymgysylltu â swyddogaethau deddfu, craffu a chynrychioli'r Cynulliad. Byddwn yn ymgysylltu'n frwd ac eang, ac yn sicrhau bod y Cynulliad yn cael budd o'r egni creadigol sy'n deillio o'r ymgysylltiad hwnnw.

-Hyrwyddo Cymru

Drwy weithio fel llysgennad i Gymru dros y byd, byddwn yn gwneud y mwyaf o gyfleoedd yn y DU a thramor i hybu Cymru a gwaith y Cynulliad, a chwarae ein rhan yn natblygiad democratiaeth seneddol mewn gwledydd eraill dros y byd.

-Defnyddio adnoddau'n ddoeth

Byddwn yn gwneud y buddsoddiadau angenrheidiol i sicrhau bod gan y Cynulliad yr adnoddau llawn i weithredu'n effeithiol fel senedd sydd â phwerau deddfu newydd. Ar yr un pryd, byddwn yn atgyfnerthu hyder Aelodau'r Cynulliad yn y ffordd y byddwn yn darparu gwasanaethau ac yn rheoli costau drwy wneud defnydd da o arian y trethdalwr. Byddwn yn rheoli ein hadnoddau er mwyn darparu gwasanaeth cyhoeddus hanfodol mewn ffordd fwy effeithlon a chan gynnig gwell gwerth am arian.

Bydd y Comisiwn yn arfer ei swyddogaethau yn unol ag egwyddorion statudol: gydag ystyriaeth briodol i'r egwyddor y dylid sicrhau cyfle cyfartal i bawb; gydag ystyriaeth briodol i'r egwyddor o hybu datblygu cynaliadwy; a, chyn belled â'i bod yn briodol o dan yr amgylchiadau ac yn ymarferol resymol, bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal.

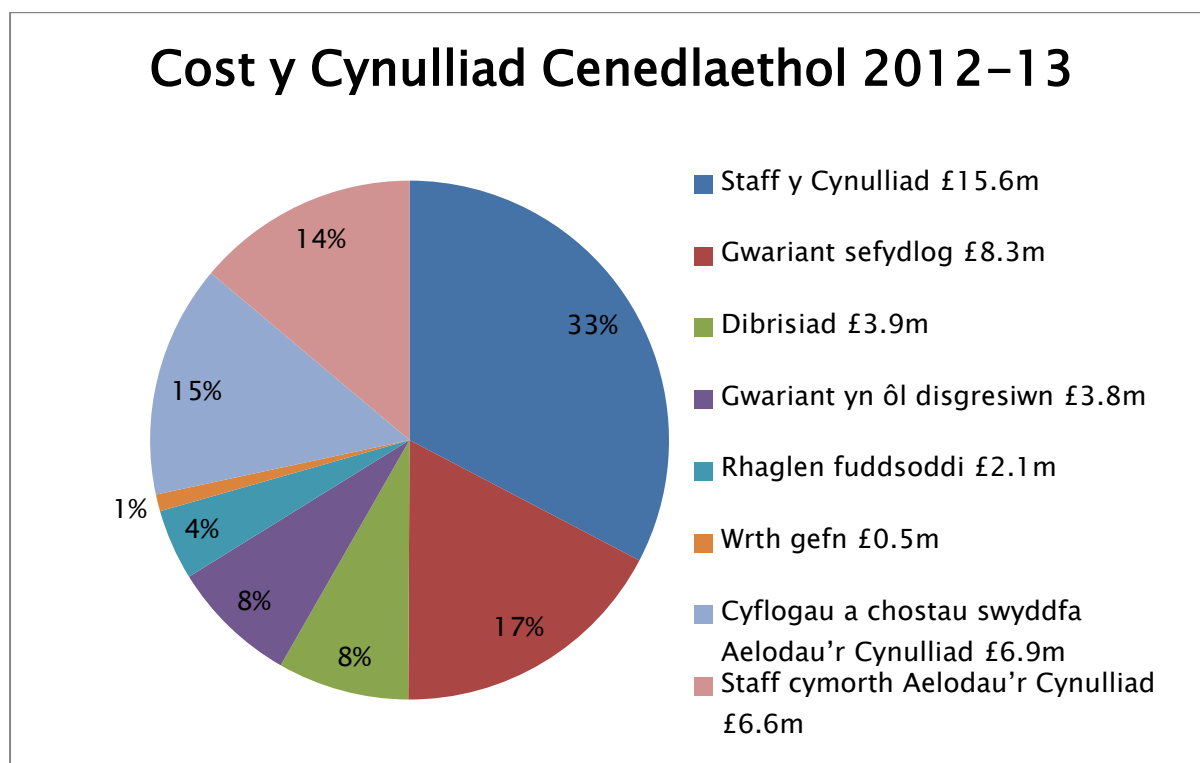
Cost y Cynulliad Cenedlaethol

Cyfanswm y gwariant cyhoeddus a gaiff ei reoli gan y Cynulliad Cenedlaethol ("Bloc Cymru") yw tua £15 biliwn. Mae'r arian hwn, bron i gyd, yn ariannu'r gost o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru ar sail penderfyniadau Llywodraeth Cymru. Defnyddir cyfran fechan (0.3 %) i ariannu costau'r Cynulliad Cenedlaethol ei hun, yn ei waith o graffu ar weithgareddau a gwariant y Llywodraeth a herio'r penderfyniadau hynny, gwneud cyfreithiau, a chynrychioli buddiannau pobl Cymru. Barn y Comisiwn yw mai dyma'r pris cywir i'w dalu am ddarparu cefnogaeth briodol ar gyfer deddfu, craffu ar y Llywodraeth a chynrychiolaeth ddemocrataidd.

Cyllideb ddrafft y Comisiwn ar gyfer 2012-13 yw £47.6 miliwn, a bydd £13.5 miliwn yn darparu'r cyllid ar gyfer cyflogau Aelodau'r Cynulliad, eu staff cymorth a'r costau sy'n gysylltiedig â rhedeg swyddfeydd etholaethau ym mhob rhan o Gymru. Mae £34.1 miliwn ar gyfer gwasanaethau a gaiff eu darparu gan Gomisiwn y Cynulliad er mwyn cynorthwyo gwaith yr Aelodau.

Mae cyflogau Aelodau'r Cynulliad wedi cael eu sefydlogi yn eu lle tan o leiaf 2014-15 a'r flwyddyn nesaf, ni fydd eu staff yn cael codiad cyflog chwaith. Yn ogystal, mae gwaith parhaus y Comisiwn i sicrhau gwerth am arian yn y Cynulliad cyfan wedi cyfrannu 2% a fydd yn cael ei ailfuddsoddi yng nghyllideb 2012-13. Dim ond ar gyfer talu unrhyw gynnydd mewn costau yr ydym yn ymrywmedig iddynt y bydd unrhyw arian ychwanegol a gaiff ei gymeradwyo'r flwyddyn nesaf yn cael ei ddefnyddio, a chryfhau'r gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiwn.

Mae'r graff isod yn dangos prif feysydd gwariant y Comisiwn ar gyfer 2012-13.

Effaith gostyngiadau cyllidebau blaenorol

Yn 2011-12, strategaeth cyllideb Comisiwn y Cynulliad ar y pryd oedd lleihau ei wariant a gwneud arbedion, gan fynd y tu hwnt i'r gostyngiadau ym Mloc Cymru, mewn gwirionedd. Cafodd hyn ei gyflawni drwy ddulliau effeithlonrwydd a lleihau costau, rheoli lefelau staffio yn ofalus a lleihau nifer y staff drwy gynllun ymadael gwirfoddol, y dewisodd 25 o staff y Cynulliad fanteisio arno. Mae swyddi eraill wedi cael eu gadael yn wag ar ôl i ddeiliad y swydd ymadael, neu meant wedi cael eu dileu drwy ailstrwythuro'r modd y caiff gwasanaethau eu darparu.

Roedd yr holl ddulliau hyn o effeithlonrwydd a lleihau costau wedi galluogi'r Comisiwn i sicrhau gostyngiad mewn termau real o 6.0%¹ yn ei ofynion cyllido ar gyfer 2011-12 a oedd yn cyfateb i arbedion o £2.4 miliwn. Wrth edrych i'r dyfodol, rhagwelir y bydd penderfyniad y Bwrdd Taliadau i rewi cyflogau Aelodau'r Cynulliad, lwfansau deiliaid swyddi a chostau eraill yn arwain at arbedion o dros £2 filiwn yn ystod yn ystod y Pedwerydd Cynulliad.

Ym mis Tachwedd 2010, pwysleisiodd Pwyllgor Cyllid y Cynulliad fod angen i'r Comisiwn gael yr adnoddau a'r dulliau angenrheidiol i ddarparu'r

¹ Wedi'i ddiweddarau o 5.1% gan dybiaethau mwyaf diweddar Trysorlys EM

gwasanaethau angenrheidiol i gynnal gwaith y Cynulliad o graffu'n effeithiol ar y Llywodraeth a gwaith arall. Roedd y Pwyllgor yn arbennig o bryderus ynghylch yr effaith ar allu'r Cynulliad i weithredu ar ei bwerau newydd yn dilyn y refferendwm ym mis Mawrth 2011.

Er bod y Cynulliad wedi gallu cynnal gwasanaeth da dros y ddwy flynedd diwethaf, mae gostyngiadau ac arbedion costau wedi cael effaith ar rai meysydd gwasanaeth a gaiff eu gwerthfawrogi ganddo. Yn ystod y flwyddyn 2012-13, bydd mwy o bwysau eto o ganlyniad i gynnydd anochel mewn costau. Byddai effaith ymgorffori'r cynnydd anochel hwn, yn ogystal â'r gostyngiadau a wnaed yn ystod y ddwy flynedd diwethaf yn ei gwneud yn anodd i'r Cynulliad fodloni dyheadau'r Comisiwn newydd wrth gynorthwyo Aelodau i arfer eu pwerau newydd. Ar y sail honno, mae'r Comisiwn am barhau i ganolbwyntio ar sicrhau gwerth am arian cyhoeddus, ond hefyd am sicrhau bod dyheadau Cymru o ran y Cynulliad yn cael eu bodloni.

Gofynion y Pedwerydd Cynulliad

Yn y refferendwm ym mis Mawrth 2011, pleidleisiodd etholwyr Cymru yn bendant o blaid mwy o bwerau deddfu i'r Cynulliad. Bellach, gall y Cynulliad wneud deddfau ar bob pwnc yn yr 20 maes datganoledig heb orfod cael cytundeb Senedd y DU yn gyntaf.

Mae sefyllfa gyfansoddiadol newydd hon y Cynulliad yn atgyfnerthu'r angen am gefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf. Yn ystod y Pedwerydd Cynulliad, bydd y Comisiwn yn:

- cryfhau'r cyngor a'r gwasanaethau arbenigol sydd ar gael fel y bydd y gwaith o graffu ar bolisi, cyllid a deddfwriaeth Llywodraeth Cymru yn fwy treiddgar, yn fwy adeiladol ac yn fwy deallus;
- sicrhau bod gan Aelodau unigol y cymorth sydd ei angen arnynt i hyrwyddo eu cynigion eu hunain ar gyfer newid polisi a newid deddfwriaethol;
- creu amgylchedd a fydd yn galluogi'r cyhoedd yng Nghymru i gymryd mwy a mwy o ran yng ngwaith y Cynulliad, gan gynnwys y broses deddfwriaethol; a
- chyflawni hyn i gyd o fewn cyd-destun o wario pob punt yn ddoeth.

Caiff cyfanswm yr adnoddau ariannol sydd eu hangen i gyflawni gwaith y Comisiwn yn 2012-13 a'r cyllidebau dangosol tan 2014-2015 eu crynhoi yn y Nhabl 1 isod.

Tabl 1 – Cyllidebau dangosol Comisiwn y Cynulliad £000s

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Gwasanaethau'r Cynulliad	32,847	31,673	34,089	35,918	35,918
Aelodau'r Cynulliad	13,380	13,034	13,500	13,700	13,900
Cyfanswm y gyllideb sydd ei hangen	46,227	44,707	47,589	49,618	49,818
Canran y cynnydd fesul blwyddyn		(2.5%)	6.4%	4.3%	0.4%
Newid termau real o waelodlin 2010-11		(6.0%) ²	(2.4%) ³	(0.9%)	(3.1%)
Canran o Floc Cymru	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%

*Mae angen addasiad cyfrifyddu o £0.5 miliwn y flwyddyn ar gyfer Cynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad. Ers 2010-11, caiff hyn ei ariannu ar wahân drwy'r gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol.

²Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Cyllideb Comisiwn y Cynulliad 2011-12](#) fel y'i diweddarwyd gan dybiaethau mwyaf diweddar Trysorlys EM fel ar 28 Mehefin 2011

³Yn defnyddio tybiaethau Trysorlys EM 2011-12 2.9%, 2012-13 2.5%, 2013-14 2.7% a 2014-15 2.7% fel ar 28 Mehefin 2011 [fel ar 15 Medi 2011]

Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad

*Bydd y gyllideb yn
galluogi'r Comisiwn i
fuddsoddi o'r newydd yn y
canlynol:*

- arbenigwyr ymchwil
mewn meysydd polisi
allweddol a chyllid
gyhoeddus;*
- cymorth i bwyllgorau,
gan gynnwys mynediad
at gyngor arbenigol
allanol a gweithio y tu
allan i Fae Caerdydd i
lywio ymchwiliadau;*
- ehangu gwasanaeth
cyfreithiol y Comisiwn i
ymateb i'r galw; a*
- sgiliau seneddol
proffesiynol yr Aelodau
a'r staff.*

Cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf

Rhaid i senedd effeithiol gael staff a gwasanaethau cefnogol arbenigol ac o'r radd flaenaf. Gydag ond 60 Aelod, yn gweithredu mewn amgylchedd dwyieithog, mae'r cymorth hwnnw yn hanfodol bwysig os mai nod y Cynulliad yw bodloni disgwyliadau pobl Cymru i gynrychioli eu buddiannau, craffu ar weithgareddau a gwariant Llywodraeth Cymru a gwneud deddfau da. Mae cymorth o ansawdd o'r fath eisoes ar gael i'r Cynulliad a dros y bum mlynedd nesaf, bydd y Comisiwn yn cryfhau hynny ymhellach fyth.

Bydd anghenion penodol yn dod yn amlwg dros y blynyddoedd nesaf wrth i raglen ddeddfwriaeth y Llywodraeth dyfu ac wrth i flaenoriaethau'r Aelodau esblygu. Yn y dyfodol agos, byddwn yn cryfhau'r cymorth yn y meysydd a ragwelwn eisoes lle bydd mwy o alw. Yn y Gwasanaeth Ymchwil, byddwn yn penodi arbenigwyr mewn meysydd polisi allweddol a chyllid cyhoeddus. Yna, bydd y gefnogaeth a ddarperir gennym, er enghraifft, er gyfer gwaith craffu'r Pwyllgor Cyllid yn cael ei fireinio, gyda chymorth penodol i ddarparu'r dadansoddiad a'r cyngor angenrheidiol. Bydd mwy o gapasiti ymchwil hefyd yn cynorthwyo'r Aelodau wrth iddynt graffu ar rai o'r blaenoriaethau newydd sy'n gysylltiedig â phwerau'r Cynulliad ar ôl y refferendwm, er enghraifft ceisiadau gan Senedd y DU am gytundeb i ddeddfu mewn meysydd datganoledig neu asesiad a dadansoddiad ôl ddeddfwriaeth.

Yn ogystal, bydd y Comisiwn yn sicrhau bod adnoddau ar gael i gael gafael ar arbenigedd allanol fel y gall pwyllgorau fanteisio ar gyngor arbenigol gorau posibl yn ystod eu hymchwiliadau.

Bydd strwythur newydd y pwyllgorau yn caniatáu i'r pwyllgorau hynny fod yn fwy hyblyg yn y ffordd

maent yn ymdrin â'r hyn sydd, bellach, yn gylchoedd gwaith eang a heriol. Bydd y Comisiwn yn sicrhau y gall y phwyllgorau weithio y tu hwnt i furiau Bae Caerdydd er mwyn gwella eu cysylltiadau â'r rhai y mae polisi cyhoeddus yn effeithio arnynt a llywio eu hymchwiliadau wrth wneud hynny.

Bydd pwerau newydd y Cynulliad i wneud cyfreithiau ym mhob agwedd ar y meysydd datganoledig yn arwain at raglen deddfwriaethol fwy cynhwysfawr ac uchelgeisiol. Bydd mwy o alw am gyngor cyfreithiol, gweithdrefnol ac ymchwil, yn deillio o nifer a chymhlethdod deddfwriaeth y Cynulliad. Er bod llawer o'r cymorth hwnnw yn canolbwyntio ar roi'r modd i'r Aelodau graffu ar filiau'r Llywodraeth, bydd y Comisiwn hefyd yn sicrhau bod cefnogaeth seneddol debyg ar gael i Aelodau unigol a phwyllgorau a fydd am ddatblygu a hyrwyddo eu cynigion deddfwriaethol eu hunain.

Dim ond os bydd cymorth cyfreithiol arbenigol mewn cysylltiad â chyfraith Ewropeaidd ar gael y bydd y Cynulliad yn gallu manteisio'n llawn ar y cyfleodd y mae seneddau, gan gynnwys deddfwrfeydd datganoledig, wedi eu cael o dan Gytundeb Lisbon mewn cysylltiad â materion yn ymwneud â sybsidiaredd. Bydd y Comisiwn yn sicrhau bod y cymorth cyfreithiol angenrheidiol a'r capasiti drafftio deddfwriaethol ar gael i ymateb i'r heriau hyn pan fydd angen.

Mae gan y cyhoedd yng Nghymru ddisgwyliadau uchel o ran y cyfraniad y bydd Aelodau'r Cynulliad yn ei wneud i wella bywyd cyhoeddus. Mae gwaith craffu seneddol effeithiol yn golygu bod angen i'r Aelodau dynnu sylw at weithgareddau'r llywodraeth, herio syniadau, cyflwyno syniadau eraill a gwella penderfyniadau drwy wneud hynny. Er mwyn cynorthwyo'r Aelodau i fodloni'r gofynion hynny, bydd y Comisiwn yn cynnig cyfleoedd i'r Aelodau, eu staff a staff y Cynulliad gael gafael ar weithgarwch datblygiad proffesiynol a fydd yn diwallu eu hanghenion mewn meysydd fel cwestiynu'n effeithiol, dadansoddi tystiolaeth ac arfer gorau rhyngwladol o ran gwaith craffu seneddol. Drwy'r pecyn hwn o ddatblygiadau, bwriad y Comisiwn yw sicrhau bod gan yr Aelodau hefyd fynediad at gyngor arbenigol, y gallu dadansoddol a'r cymorth cyflenwol sydd ei angen arnynt i ddarparu'r amcanion hynny a sicrhau cynrychiolaeth ragorol ar ran pobl Cymru.

Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad

Bydd y gyllideb yn galluogi'r Comisiwn i fuddsoddi o'r newydd yn y canlynol:

- e-ddemocratiaeth arloesol;*
- ymgysylltu'n ehangach â phobl ar draws Cymru;*
- gweithgareddau pellach ag ysgolion a phobl ifanc;*
- mynediad i'r Aelodau at ystyriaethau perthnasol, arbenigol; a*
- dulliau cost effeithiol o ddarparu gwell gwasanaethau dwyieithog.*

Ymgysylltu â phobl Cymru a hyrwyddo Cymru

Rhaid i senedd effeithiol hefyd ledaenu ymwybyddiaeth o'i gwaith, ei chynnydd a'i pherthnasedd er mwyn annog mwy o ymgysylltiad â'r cyhoedd.

Bydd y Comisiwn yn adeiladu ar gefndir cadarn y Cynulliad ym maes addysg, e-ddemocratiaeth ac ymgysylltu â'r cyhoedd drwy ddatblygu mentrau arloesol ac enghreifftiol. Mae'r adran hon yn disgrifio enghreifftiau.

Byddwn yn parhau i weithio gyda phartneriaid arbenigol er mwyn gwreiddio'r defnydd o dechnoleg newydd ac eginol i hyrwyddo gwaith y Cynulliad a sicrhau ein bod yn arloesi ym maes e-ddemocratiaeth. Gan gadw mewn cof y newidiadau sylweddol yn nhirlun cyfryngau Cymru, byddwn yn gweithio'n agos â chyfryngau rhanbarthol yng Nghymru i hyrwyddo gwaith y Cynulliad, ond hefyd i godi ymwybyddiaeth o waith y Cynulliad mewn cyfryngau arbenigol a chyfryngau'r DU. Byddwn yn gwella ar y modd rydym yn monitro ein llwyddiant yn y maes hwn.

Bydd gwaith allgymorth ac addysg y Cynulliad yn hysbysu cymunedau ym mhob cwr o Gymru o waith y Cynulliad. Er mwyn gwella'r gwasanaeth hwn, byddwn yn cynnal rhagor o seminarau, cynadleddau a gweithdai i hyrwyddo ac annog pawb i gymryd rhan yng ngwaith y pwyllgorau ac ymchwiliadau.

Byddwn yn ystyried ein darpariaeth o wasanaethau darlledu er mwyn sefydlu ffordd o sicrhau arbedion a allai gael eu defnyddio i ddarlledu amrywiaeth ehangach o

weithgareddau'r Cynulliad, gan gynnwys y rhai a gaiff eu cynnal y tu allan i'r Senedd.

Byddwn yn hyrwyddo gwaith y Cynulliad drwy gynorthwyo'r Aelodau i gynnal digwyddiadau ar yr ystâd a datblygu ein rhaglen o ddigwyddiadau corfforaethol a'n presenoldeb mewn sioeau cenedlaethol a rhanbarthol, gan gydweithio'n agos â phartneriaid fel Llywodraeth Cymru a'r cyfryngau i hyrwyddo Cymru.

Mae gan ein rhaglen waith gydag ysgolion ac eraill yn y sector addysg enw da. Byddai'n bosibl ehangu hyn a'i wella drwy gydweithio'n agosach â'r Ddraig Ffyndi, cynghorau ysgolion, Llywodraeth Cymru ac eraill. Byddwn hefyd yn ystyried sut i gynnwys ysgolion a chymunedau nad ydynt wedi gweithio gyda'r Cynulliad yn y gorffennol. Defnyddir bws y Cynulliad fel adnodd symudol er mwyn eu hannog i gymryd rhan.

Byddwn yn datblygu ein perthynas â Chanolfan Llywodraethiant Cymru, cyrff anllywodraethol ac amrywiaeth eang o sefydliadau a grwpiau i sicrhau bod modd i'r Aelodau gael gafael ar arbenigedd a ffyrdd o feddwl sy'n berthnasol i'n meysydd polisi datganoledig ni.

Byddwn yn datblygu ein gwasanaethau dwyieithog yn unol â'r egwyddorion a nodwyd gan y Comisiwn yn y Bil Ieithoedd Swyddogol arfaethedig a'r Cynllun Gwasanaethau Dwyieithog drafft. Byddwn yn cwblhau ein gwaith o ymchwilio i'r posibilrwydd o ddefnyddio meddalwedd TG a dulliau electronig o gyfieithu ar gyfer anghenion cyfieithu'r Cynulliad, gyda'r nod o gynnig ystod ehangach o wasanaethau a gwell gwerth am arian.

Ar y llwyfan rhyngwladol, nod y Cynulliad fydd ceisio ennill a rhannu gwybodaeth a dealltwriaeth o arferion seneddol rhyngwladol da. Byddai modd cysylltu hyn â datblygiad sefydliadau democrataidd mewn rhannau eraill o'r byd, lle y gall y Cynulliad wneud cyfraniad cadarnhaol, ond lle y gall ddysgu hefyd. Byddai ymgysylltu â seneddau eraill, beth bynnag fo'u datblygiad, yn werthfawr i bawb.

Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad

Bydd y gyllideb yn galluogi'r Cynulliad i fuddsoddi o'r newydd yn y canlynol:

- *systemau i atal dyblygu gwaith y swyddfeydd cefn; gwella cywirdeb a lleihau gorbenion;*
- *cynaliadwyedd Tŷ Hywel, i wneud iddo ddefnyddio llai o garbon;*
- *cynllun lleoli i brentisiaid a graddedigion, gwella cyfleoedd ar bob lefel i'r rhai sydd am weithio yn y Cynulliad;*
- *rhaglen newydd i ehangu cyfranogiad mewn gwleidyddiaeth a democratiaeth; a*
- *datblygu gwasanaeth cymorth proffesiynol cynhwysfawr ehangach i'r Aelodau.*

Defnyddio adnoddau'n ddoeth

Rhaid i bobl Cymru fod yn hyderus bod yr arian a gaiff ei wario ar wasanaethau'r Cynulliad yn cael ei ddefnyddio yn y ffordd orau bosibl. Mae'r Comisiwn am ddangos effeithiolrwydd gwasanaethau'r Cynulliad a llwyddiant y canlyniadau a gawn o'r arian a gawn.

Buddsoddi er mwyn arbed

Rhaid i ni adnewyddu a newid y systemau sy'n helpu i ddarparu gwasanaethau cywir a diogel. Byddwn yn gwneud arbedion drwy symleiddio prosesau, defnyddio systemau i newid gweithgareddau diangen ac ychwanegu gwerth at yr hyn rydym eisoes yn ei gyflawni'n dda.

Cafodd y gwaith ar Rwydwaith TGCh Unedig (UNO) y Cynulliad ei gynnal yn bennaf yn ystod 2010-11, a'i ddiben oedd darparu seilwaith a model o wasanaethau TG a fyddai'n gallu cael ei lywio gan anghenion, blaenoriaethau a strategaethau'r Cynulliad am ei fod yn cynnig llwyfan annibynnol, ynghyd a'r llwyfan TG mwyaf diweddar. Mae hyn yn galluogi'r Cynulliad i wneud penderfyniadau am ddyfodol TGCh yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru. Mae'n gyfle i weithio'n fwy arloesol i ddarparu arferion gweithio gwell. Wrth wneud y gwaith hwn yn 2010-11 fel prosiect unigol, arbedodd y Comisiwn tua £0.9 miliwn (20%) mewn costau a fyddai, fel arall, wedi gorfod cael eu talu wrth adnewyddu a diweddarau ein systemau.

Cynaliadwyedd

Rhaid i gorff seneddol enghreifftiol arwain drwy esiampl wrth gyflawni ei ddyletswyddau statudol i weithio'n gynaliadwy. Pennodd y Comisiwn darged iddo'i hun o leihau allyriadau carbon yr ystâd 40% erbyn 2015. Yn ystod dwy flynedd

gyntaf ein strategaeth, erbyn mis Ebrill 2011, sicrhawyd gostyngiad o 19% mewn allyriadau ynni. Er gwaethaf costau cynyddol, arbedodd hyn tua £100,000 dros ddwy flynedd. Byddwn yn parhau i fuddsoddi er mwyn cynnal y cynnydd hwn a pharhau i reoli ein gwariant ar gostau ynni.

Cyfle Cyfartal

Rydym am i hygyrchedd i ystâd y Cynulliad a'i ddeunyddiau cyfathrebu fod y gorau posibl, er mwyn rhoi hyd yn oed fwy o gyfleoedd i amrywiaeth ehangach o bobl ganfod beth mae'r Cynulliad yn ei wneud, cymryd rhan yn y drafodaeth a helpu'r Cynulliad i wneud penderfyniadau da.

Rydym am wella ein gallu i ddenu amrywiaeth eang o bobl i weithio yn y Cynulliad.

Ystâd y Cynulliad

Byddwn yn chwilio am gyfleoedd i ddefnyddio ein hadeiladau nodwedol i ddenu mwy o bobl a digwyddiadau. Pan fydd yn briodol, byddwn yn cynhyrchu incwm, gan fuddsoddi mewn gwelliannau i'n helpu i gyflawni hyn. Bydd hyn yn caniatáu i gyfleusterau'r Cynulliad gael eu defnyddio mewn ffyrdd newydd a fydd yn cynorthwyo i godi ymwybyddiaeth a chreu perchnogaeth o'r sefydliad. Er enghraifft, byddai diweddarau ceginau'r Pierhead yn caniatáu ar gyfer defnydd mwy masnachol pan na fydd angen i'r Cynulliad ddefnyddio'r cyfleusterau hynny, a gallai roi cyfle i gyrff y trydydd sector a chwmnïau llai yng Nghymru arddangos eu cryfderau am bris rhesymol.

Caffael a rheoli contractau

Rydym yn cryfhau ein tîm caffael a byddwn yn gwella'r ffordd rydym yn cyflwyno ein cyfleoedd i weithio gyda'r Cynulliad, gan lywio cynaliadwyedd, amrywiaeth a chynhyrchu lleol a helpu i dyfu capasiti'r farchnad yng Nghymru lle mae hynny'n bosibl. Wrth wneud hynny, byddwn yn sicrhau gwerth am arian, yn arbennig yn y ffordd rydym yn rheoli contractau, a byddwn yn buddsoddi ymhellach yn y sgiliau sydd eu hangen arnom.

Bellach, mae gan y Cynulliad lwyfan TGCh sy'n annibynnol ar y llywodraeth a dros yr ychydig flynyddoedd nesaf, byddwn yn trawsnewid y ffordd rydym yn darparu gwasanaethau TGCh, gan ychwanegu mwy o hyblygrwydd er mwyn addasu ein gwasanaethau i anghenion unigol a chaniatáu mwy o ymreolaeth. Dylai hyn gynnig mwy o gyfleoedd ar gyfer mentrau bach a rhai mwy lleol. Er mwyn cyflawni hyn, rhaid i ni fuddsoddi mewn sgiliau, yn fewnol ac yn allanol, er mai ein nod fydd sicrhau arbedion a gwneud gwell defnydd o

adnoddau er mwyn gwneud iawn am rai o'r costau hyn. Os mai nod y Cynulliad yw bod yn y sefyllfa orau i gadw ei enw da am ddefnyddio technoleg flaengar yn greadigol, rhaid i ni fod yn barod i wneud penderfyniadau ynghylch y prif gontract TGCh a fydd yn dod i ben yn 2014.

Adeiladu mwy o gapasiti mewn deddfwrfa fach

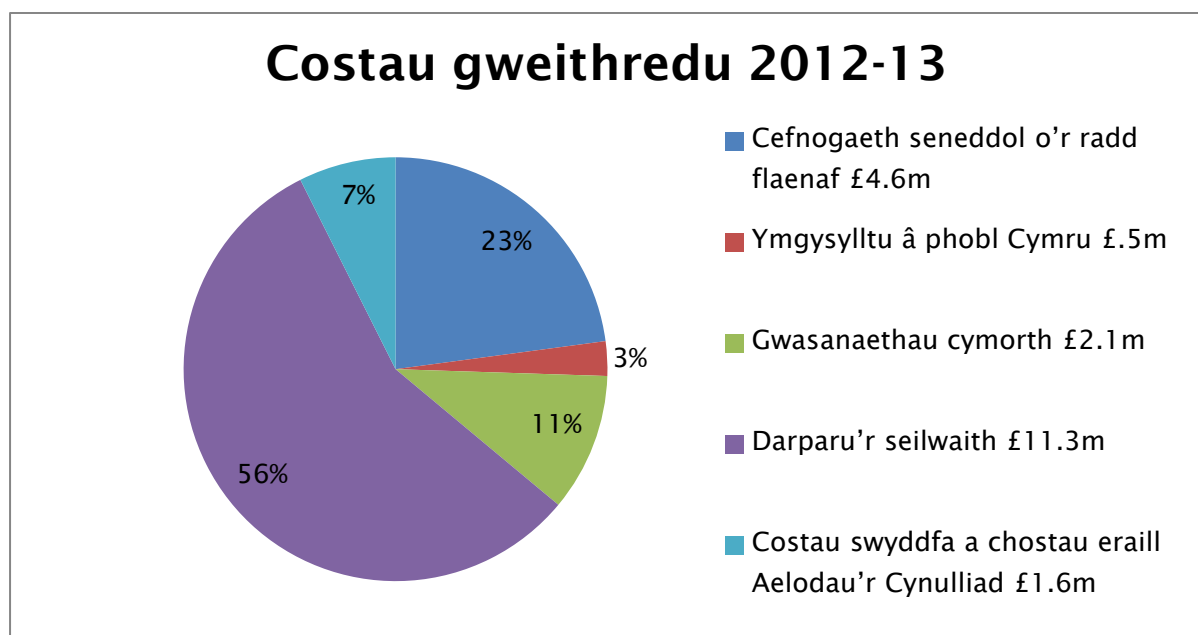
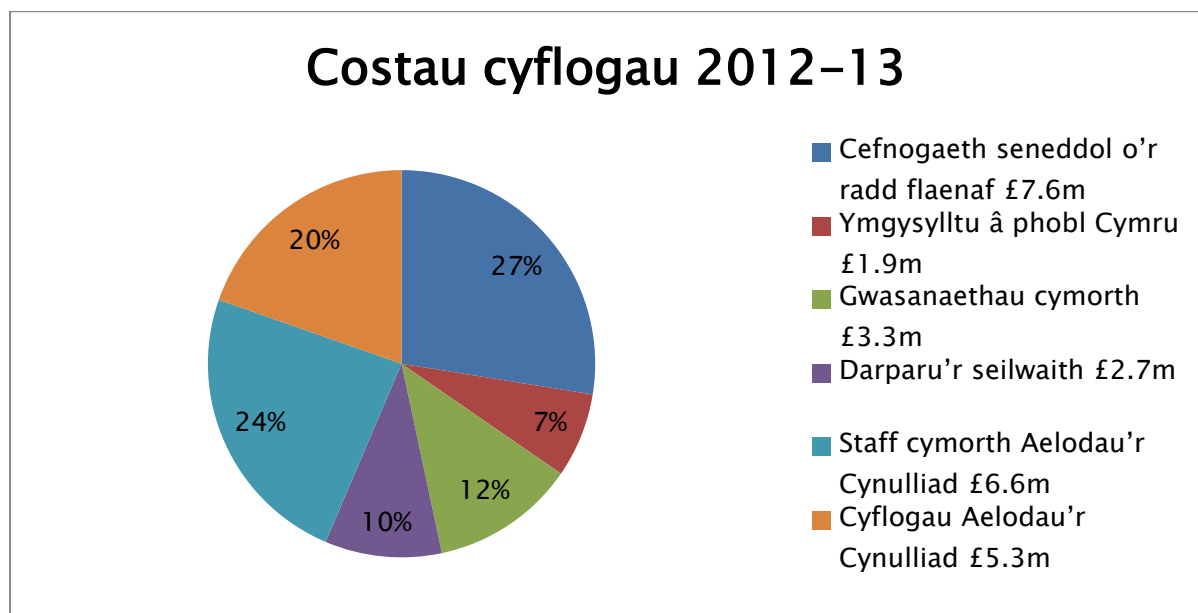
Rhaid i'r Cynulliad ddarparu i'w lawn allu ar gyfer ei 60 o Aelodau. Er mwyn cefnogi'r Aelodau a'u galluogi i weithredu i'w cryfderau llawn a bodloni'r her o ymateb i fwy o bwerau, byddwn yn sicrhau bod cyfleoedd datblygu ar gael a bod staff cymorth yr Aelodau a staff y Cynulliad yn bodloni'r safonau proffesiynol uchaf wrth gyflawni eu swyddogaethau.

Rydym yn cynnig cyfleusterau a chyfleoedd rhagorol i'n staff, fel y gwelir o'r statws aur Buddsoddwyr mewn Pobl a ddyfarnwyd i ni, ond mae ffyrdd o wella ar hyn. Byddwn yn ymestyn datblygiad ymhellach, yn hybu'r Cynulliad fel lle gwych i weithio ac yn cynnig mwy o gyfleoedd cyflogaeth i grwpiau o bobl sydd o dan anfantais.

Crynodeb Ariannol – Adnoddau Comisiwn y Cynulliad

Mae Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad yn arwain Bwrdd Rheoli sy'n cynnwys y tri Chyfarwyddwr ac wyth pennaeth y gwahanol feysydd gwasanaeth o fewn y Cynulliad. Caiff y gwasanaethau eu darparu gan amrywiaeth o staff y Cynulliad a nwyddau a gwasanaethau a gaiff eu caffael drwy gontractau. Mae cyllideb y Comisiwn hefyd yn ariannu costau rhedeg adeiladau nodweddol y Senedd a'r Pierhead a swyddfeydd y Cynulliad ym Mae Caerdydd (Tŷ Hywel) a Bae Colwyn. Gellir cael gwybodaeth bellach am wasanaethau'r Cynulliad ar wefan y Cynulliad www.cynulliadcymru.org.

Ceir rhestr isod o'r ffordd y caiff yr adnoddau eu defnyddio.

Yn benodol, caiff y newidiadau sy'n symud o gyllideb 2011-12 o £44.7 miliwn i gyllideb 2012-13 o £47.6 miliwn eu nodi yn Nhabl 2.

Tabl 2 Newidiadau Comisiwn y Cynulliad i'r gyllideb o gymharu â 2011-12					£000s
	Cyllideb 2011-12	Cynnydd Anochel	Arbedion	Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad	Cyllideb 2012-13
Gwasanaethau'r Cynulliad:					
Staff y Cynulliad	14,624	459		468	15,551
Gwariant sefydlog	7,582				8,281
- Cynnydd yn y rhent		500			
- Addasiad chwyddiant		199			
Dibrisiad	3,254	646			3,900
Gwariant yn ôl disgrisiwn	4,597		(837)		3,760
Rhaglen fuddsoddi	1,116			981	2,097
Wrth gefn	500				500
Bwrdd Taliadau -					
Aelodau'r Cynulliad:					
Cyflog, swyddfa a chostau eraill	6,734				6,900
- Addasiad blwyddyn lawn		166			
Cyflog staff cymorth	6,300	300			6,600
Cyfanswm yr adnoddau sydd eu hangen	44,707	2,071	(837)	1,449	47,589
		5%	(2%)	3%	6%
Darpariaeth bensiw Aelodau'r Cynulliad	500				500

Arbedion gweithredu

Wrth ddarparu cyllideb 2012-13, mae'r Comisiwn wedi nodi arbedion o £0.8 miliwn (2%). Mae'r rhain yn deillio'n bennaf o newid prosesau ac o drafod contractau. Mae hyn yn golygu y bydd y Comisiwn yn cael budd o hyn yn y dyfodol. Mae'r gyllideb yn rhagweld, hefyd, y bydd arbedion yn deillio o drosiant staff a gwella prosesau. Mae'r Comisiwn eisoes wedi cynnal cyfres o sesiynau herio allanol gan ddefnyddio'i gynghorwyr annibynnol ac arbenigwyr o sefydliadau Seneddol eraill. Mae'r heriau hyn yn tynnu sylw at gryfderau a gwendidau ac at ffyrdd y gall y Comisiwn ddarparu ei wasanaethau mewn ffordd fwy effeithiol, sy'n llywio'r gwaith o gynllunio gwasanaethau ar hyn o bryd.

Mae Tabl 3 yn cynnig gwybodaeth bellach am arbedion 2012-13.

Tabl 3 Arbedion Gweithredu 2012-13	£000s	
<i>Arbedion cylchol</i>		
Newidiadau i'r modd y darperir gwasanaethau:		
TGCh, Gwefan a Darlledu	(195)	
Arlwyo	(27)	
Cyngor arbenigol - amgylcheddol	(20)	
Newidiadau'n deillio o drafod contractau		
Rhentu llungopiyydd	(20)	
Rheoli'r gyflogres	(5)	
Newidiadau'n deillio o lai o angen		
Marchnata a chyhoeddusrwydd	(75)	
Cyfleustodau	(24)	
Post a chludiant	(5)	
Cost a symudwyd i'r Gronfa Gyfunol (Comisiynydd Safonau)	(26)	(397)
<i>Arbedion anghylchol</i>		
Adennill costau cynyddol – parcio ceir	(15)	
Costau'r agoriad swyddogol	(51)	
Mân ddiwygiadau (Papur; Lletygarwch, Teithio a chynhaliaeth)	(4)	(70)
<i>Arbedion arfaethedig – arbedion a ragwelir y gellir eu cyfalwni yn ystod 2012-13</i>		(370)
Mae'r ffynonellau yn cynnwys rheoli swyddi gwag, trafod contractau, ac ati)		<u>(837)</u>
<i>Fel yn Nhabl 2 - arbedion</i>		<u><u>(837)</u></u>

Mae'r arbedion hyn yn cyfateb i'r lefel o gronfeydd buddsoddi newydd y gwnaed cais amdanynt a bydd cyfanswm y symiau hyn yn darparu amrywiaeth o welliannau i'r Comisiwn. Ceir rhagor o fanylion am y rhain yn Nhabl 4 – Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad.

Tabl 4 Buddsoddi yn y Pedwerydd Cynulliad **£000s**

<i>Staff y Cynulliad- mentrau newydd</i>		
Cryfhau'r cymorth i fusnes ffurfiol y Cynulliad		295
Cynllun prentisiaeth		115
Gwella'r profiad i ymwelwyr		33
Gwella gwaith archwilio		25
	<i>Fel Tabl 2 - staff gwasanaethau'r Cynulliad</i>	<u>468</u>
<i>Cronfa ailstrwythuro</i>		500
Darpariaeth ar gyfer cynllun diswyddo gwirfoddol; newidiadau sefydliadol a gwella capasiti proffesiynol		
<i>Gwariant gweithredu gwasanaeth - cynnydd</i>		
Contract yr Heddlu		150
Codi cynnal a chadw TGCh - buddsoddi mewn system newydd		90
Mwy o gymorth i ddarlleu y tu allan i Gaerdydd		50
Hyfforddiant staff ac iechyd		44
Gwisgoedd i'r staff Cyswllt Cyntaf		21
Digwyddiadau newydd a marchnata		20
Cyllid i bwyllgorau ddefnyddio arbenigwyr/cynghorwyr a chyfarfod i ffwrdd		18
Contract glanhau		17
Mwy o gymorth i'r Gwasanaethau Cyfreithiol		16
Addasiadau cyfrifyddu ac eitemau amrywiol		55
		<u>481</u>
	<i>Fel Tabl 2 - rhaglen fuddsoddi</i>	<u>981</u>
	<i>Total per Table 2</i>	<u>1,449</u>

Rhaglen fuddsoddi pum mlynedd:

Ynghyd â'r symiau uchod, bydd cronfa ddatblygu o £1.1 miliwn ar gael yn 2012-13.

Amcangyfrifir y bydd y gronfa'n £1.9 miliwn ar gyfer 2013-14 ac yn £1.3 miliwn ar gyfer 2014-15.

Bydd y rhaglen yn darparu amrywiaeth o ddatblygiadau, er enghraifft:

- Gwella'r cymorth i bwyllgorau
- Systemau seneddol - Clyweledol, Medialon, Vision 2014
- Buddsoddi mewn cyfathrebu - Senedd tv; archifo; darlledu
- Gwasanaethau proffesiynoli - buddsoddi mewn sgiliau a gallu
- Cynaliadwyedd - adeiladu gwelliannau
- Adeiladu gwelliannau - gwella profiadau i ymwelwyr / gwell cyfleusterau i ddigwyddiadau
- Adnewyddu systemau corfforaethol - Adnoddau Dynol / Y Gyflogres / Cyllid
- Strategaeth TGCh - daw'r contract presennol i ben yn 2014
- Rhaglen dreigl TGCh

Y Bwrdd Taliadau Annibynnol ar gyflogau a chostau eraill yr Aelodau

Y Bwrdd Taliadau Annibynnol ar gyflogau a chostau eraill yr Aelodau

Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau o ran cyflogau a chostau eraill Aelodau'r Cynulliad. Sefydlwyd y Bwrdd gan ddeddfwriaeth y Cynulliad yn 2010. Mae'r Bwrdd yn hollol annibynnol ar y Cynulliad, felly nid oes gan yr Aelodau unrhyw ran uniongyrchol i'w chwarae wrth bennu eu cyflogau eu hunain, cyflogau eu staff na'r swm y gellir ei ad-dalu am swyddfeydd a chostau eraill. Caiff penderfyniadau'r Bwrdd eu cyhoeddi ym Mhenderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru, sy'n barthnasol iddo a, drwy statud, cyfrifoldeb y Comisiwn yw sicrhau'r cyllid angenrheidiol i dalu'r costau sy'n deillio o'r Penderfyniad.

Mae'r Bwrdd wedi pennu cyflog sylfaenol o £53,852 i Aelodau'r Cynulliad, ac wedi'i rewi ar y swm hwnnw am y pedair blynedd nesaf, ynghyd â'r lwfansau ar gyfer swydd ddeiliaid. Mae'r Bwrdd, hefyd, wedi adolygu ac wedi diwygio cymhwysedd rhai costau sy'n gysylltiedig â chostau swyddfa a chostau eraill. Dros y pedair blynedd nesaf caiff yr arbedion eu cyfrif fel a ganlyn:

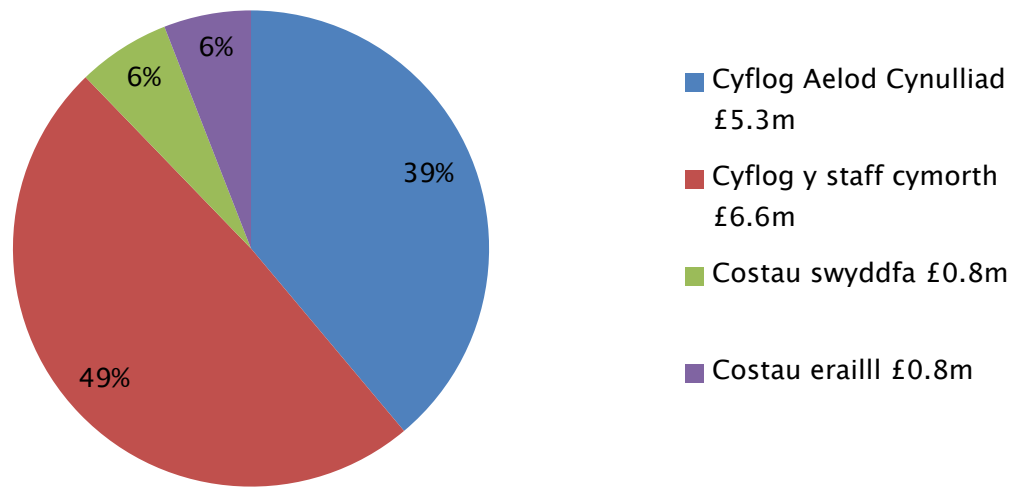
- rhewi cyflogau £1.500 miliwn;
- rhewi lwfansau swydd ddeiliaid £0.428 miliwn;
- costau swyddfa a chostau eraill £0.160 miliwn

Fel y nodir yn y Penderfyniad, gall Aelodau'r Cynulliad ddefnyddio costau swyddfa a chostau eraill i dalu am y canlynol:

- cynnal swyddfa ac ymgysylltu ag etholwyr;
- cyflogau a chostau teithio staff cymorth;
- llety preswyl;
- costau teithio angenrheidiol wrth ymgymryd â'u dyletswyddau; a
- chymorth i grwpiau trawsbleidiol.

Dangosir y gwahaniaethau yn y canrannau ar gyfer y lwfansau hyn yn y graff isod.

Cyllideb Aelodau'r Cynulliad 2012-13

Cyfanswm costau cyflogau'r Aelodau, y staff cymorth a'r costau swyddfa fydd £13.5 miliwn yn 2012-13 o gymharu â £13.0 miliwn yn 2011-12. Mae hyn yn adlewyrchu'r 12 mis llawn o gyflog a lwfansau sy'n daladwy i bob Aelod Cynulliad. Yn 2011-12, cafodd y Cynulliad ei ddiddymu am chwe wythnos, gan arwain at daliadau cyflogau a lwfansau is yn ystod y flwyddyn etholiadol honno. Mae costau ychwanegol o £0.5 miliwn yn deillio o addasiadau cyfrifyddu o gynllun pensiwn yr Aelodau. Caiff y tâl hwn ei adlewyrchu yn y gyllideb AME (Gwariant a reolir yn flynyddol), a ni ddisgwylir iddo newid o'r £0.5 miliwn yn 2011-12.

Cwmpas cyllideb Comisiwn y Cynulliad

1. Caiff y cyflwyniad hwn ar y gyllideb ei osod yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 20 y Cynulliad Cenedlaethol er mwyn cynorthwyo i lunio'r cynnig Cyllideb Blynyddol sy'n ofynnol o dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r cyflwyniad hwn yn cynnwys y gofynion adnoddau ac arian ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben ar 31 Mawrth 2013 a symiau dros dro ar gyfer y ddwy flynedd dilynol.
2. Bydd y Cynnig Cyllideb yn awdurdodi'r adnoddau net i gael eu defnyddio ar gyfer gwasanaethau a dibenion yr Aelodau a Gwasanaethau'r Cynulliad. Mae'r cynnig yn cynnwys uchafswm yr incwm (neu adnoddau cronnus) y gellir eu cadw i'w defnyddio ar gyfer y gwasanaethau a'r dibenion hynny yn hytrach na chael eu talu i Gronfa Gyfunol Cymru, a'r swm o arian fydd angen ei dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru i fodloni'r symiau net a ragwelir y bydd angen eu talu gan y Comisiwn.
3. Caiff Cyllideb Comisiwn y Cynulliad ar gyfer 2012-13, i ddiwallu'r gofynion hyn, eu nodi yn Nhabl 5 isod.

Tabl 5

£000

Adnoddau ac eithrio adnoddau cronnus i'w defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar gostau adnoddau a chyfalaf sy'n gysylltiedig â gweinyddu a gweithredu Gwasanaethau'r Cynulliad i gefnogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru ("y Cynulliad"); hyrwyddo'r Cynulliad, gan gynnwys taliadau i'r Comisiwn Etholiadol ac eraill; taliadau mewn cysylltiad â'r Comisiynydd Safonau a'r Bwrdd Taliadau; unrhyw daliadau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Cynulliad neu swyddogaethau Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru.	34,339
Adnoddau ar wahân i adnoddau cronnus i'w defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn cysylltiad â phenderfynidau'r Bwrdd Taliadau.	<u>13,500</u>
<i>Cyfanswm yr adnoddau, ac eithrio adnoddau cronnus.</i>	47,839
Gwariant a reolir yn flynyddol i'w ddefnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn cysylltiad â darpariaeth bensiwn Aelodau'r Cynulliad.	500

Cronni adnoddau ar gyfer eu cadw, yn unol ag adran 120(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a'u defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru: - werthu asedau sefydlog ac incwm cyfalaf arall i'w ddefnyddio ar brynu neu gaffael asedau sefydlog; neu - incwm o rent; rhoddion; cymorth grant; ailgodi tâl ac incwm o werthu nwyddau masnachol neu wasanaethau eraill a gaiff eu darparu i'r cyhoedd neu i eraill am gostau gweinyddol y Cynulliad.	250
Swm i'w dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r costau a ragwelir fydd angen eu talu yn ystod y flwyddyn mewn cysylltiad â'r gwasanaethau a'r dibenion uchod, llai'r derbynebion y gellir eu cadw a'r TAW adferadwy.	44,439

4. Mae Tabl 6 isod yn cysoni'r gofynion adnoddau net â swm yr arian sydd angen ei dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru.

Tabl 6 GOFYNION ARIANNOL

	£000s		
	2012-13	2013-14	2014-15
Gofynion Refeniw Net yr Aelodau	13,500	13,700	13,900
Gofynion Refeniw Net y Comisiwn ¹	33,089	34,068	34,607
Gofynion Cyfalaf Net	1,000	1,850	1,311
Darpariaeth bensiw Aelodau'r Cynulliad	500	500	500
<i>Addasiadau:</i>			
Dibrisiad	(3,900)	(4,000)	(4,400)
Symudiadau mewn darpariaethau	(500)	(500)	(500)
Symudiadau mewn dyledwyr a chredydwyr	500	0	0
Defnyddio darpariaethau	250		
Gofynion arian net i'w tynnu o Gronfa Gyfunol Cymru	44,439	45,618	45,418

¹ Incwm Cronnol tybiedig o £0.250 miliwn y flwyddyn